

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na skupni naslov letno 24 Din; na posamezni naslov letno 30 Din. V inozemstvo: letno 65 Din. Z M. listom letno 100 Din.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.

Uredništvo v Dolnji Lendavi. Uprava v Murski Soboti, Križeva ul. 4.

Cena oglasov: stran: cela 400 Din., pol 200 Din., četrt 100 Din.; mali oglasi do 20 reči 10 Din., više vsaka reč 1 Din.; med tekstom vsaka reč 2 D. Pri večkratnoj objavi popust.

Mamo novoga prevzvišenoga pastira.

Prevzvišenoga g. pomožnoga püšpeka, dr. Tomažič Ivana, so sv. Oča imenüvali za lavantinskoga püšpeka. S tem so prezv. g. knezoškof, Dr. Tomažič postali tüdi apoštolski administrator Slovenske krajine.

Novi zvišeni pastir so rojeni l. 1876. aug. 1. pri Sv. Miklavži poleg Ormoža, stari so tak zdaj 57 let. Pomožni püšpek so bili pet let. Pred tremi leti so se müdili pri nas na firmanjskoj poti i z svojov lübeznostjov pri-

dobili srca vseh, dühovnikov i vernikov.

Mi našemi novomi prevzvišenomi pastiri iz dna düše čestitamo k doblenoj časti i njim želemo dosegnoti veliko milost sv. Pavla, štero je odkrio v etih rečaj: omnibus omnia factus sum, to je vsem sem vse postao. I, da to veliko milost dosegne, njemi iz goreče, vdanostne lübezni obečamo, da bomo dosta molili za njega, ka v tej preteških dnevaj junaško varno vodi svojo čredo k večnomi Pastiri, Jezusi.

Na znanje naročnikom.

Te mesec julij se mora plačati naročnina. Papir nam zmanjüje i si ga ne moremo naročiti brez penéz. Mora se najprej taki plačati. Zato prosimo naročnike, da nam pošlejo naročnino ali dajo zrnje kak je bilo objavleno. Dokeč ne pride vküp penéz, moremo dati samo štiristranske Novine odzdaj naprej. Kak se plača vsa naročnina, včasih naročimo papir i do Novine osemstranske. Vidite, krivi nesmo mi. Širitelje na pete i nabirajte naročnino, vsaki teden i jo pošlite notri. Lepo prosimo, poslühnite nas! — Uprava Novin.

„Mein Kampf“.

Težko je najti v zgodovini človeštva takše dobe, kak je doba 20. stoletja, v šteroj živi denešnje krvaveče človeštvo. Denešnje človeštvo je podobno orjaki, okovanomi v železne verigo. Orjak se zvija i trüdi z vsemi močmi, da vrže iz sebé težki jarem, ki žüli njegove rame, roke i noge. Z vsemi močmi se napenja, da bi je zdrobo v praj i se oslobodo. Ka sta fašizem i komunizem drugoga, kak siloviti napor človeštva, da bi se rešila spon i verig, v štere ga je vrgla krivična sebičnost kapitalista.

„Hitler je izdao knjigo „Mein Kampf“ (Moj boj). V njej popisüje svoje življenje, borbe i spoznanja. Knjiga

je dnes nekakše velko pismo narodnoga socializma v Nemčiji, iz nje zajemajo misli i korajžo različni njegovi voditelji. Puna je revolucionarnih misli proti dozdašnji živlenski formi strank i razredov, proti sodobnim gnili razmeram. Njena največša vrlina je pač ta, da opisüje resnično življenje i mišljenje ednoga človeka, ki se je na poti stavla o pitanji i jim izkao odgovore. V tom gibanji je gotovo dosta simpatičnih i mamljivih strani i ne je čüдно, če se ga nemška mladina oklepa z vsov düšov i svojega voditelja naravnoč obožava. Tragika (žalost) njegova i njegovih bo pač ta, da so v svojem gledanji življenja ostali sredi poti i da so dospeli le do nekšega družbi i državi škodlivoga nacionalizma. Njihov nacionalizem pa se v jedri loči od staroga liberalnoga nacionalnoga naziranja. Ar so ostali sredi poti, bodo palik i palik postavljeni pred nova živlenska pitanja i ta jim ostanejo nerešena ešče zanaprej.

Dosta bole nesimpatičnejši je komunizem, ar ga dozda poznamo od njegove najodürnejše strani: *da bi z ognjom i mečom zatro v človeki vse, ka je vnjem svetoga i nedotaklívoga*. Vidi se nam kak druga, višiša stopnja odpora i upora človeštva proti zdajšnjemi družabnoma i gospodarskoma neredi. Slepo i brezobzirno šče zatreti vse dozdašnje slede človeškoga življenja i zidati novo življenje na njihovih razvalinaj. Z narodnim socializmom ga družü, da je ravnotak rojen iz živlen-

ske borbe i odpora proti krivični sebičnosti kapitalista.

Mi katoličanski Slovenci ne bomo ne fašisti i ne komunisti. Vsak izmed nas pa bi ravnotak opisao svoje življenje i dao tomi deli naslov „Mein Kampf.“ Tüdi naše življenje je puno borb proti zdajšnji živlenski formi i za jasnost, resnico i za vedno globle spoznavanje živlenske skrivnosti. Mi neščemo ostati sredi poti, liki ščemo priti do cila. Dobro je, da slovensko düšo ne navdüši ne ozkost nacionalnoga fašizma i ešče menje Cerkvi nevarni internacionalni komunizem. Le preradi bi tüdi mi včasih krenili na stranpot. „Slovenci, ostanite!“ bodi naš klic! Vstanite ne v slovensko carsarstvo, liki v zdravo narodno življenje, ki bo zajelo celoga slovenskoga düha med Bogom i zemlo, združilo vsakoga slovenskoga človeka do najzadnjega hlapca v ednoj družini i vse naše doline v eden sam slovenski dom! mladina! Za to rabiš svetoga navdüšenja, požrtvovalnosti i železne discipline. Vči se od nemške mladine! Tüdi ti imaš mučenike svoje svete stvari — dolga vrsta najbouših slovenskih sinov je dalo življenje v borbi za svoja živlenska načela — i na tebi je, da ti bodo svetilniki na tvojoj živlenskoj poti. Tvoja parola bodi „Bog i narod“ i tüdi tü je tvoj pozdrav: Bog živi!

J. M.

Vogrsko mišljenje.

Slovaške „Narodnic noviny“ so prinesle 21. junija t. l. članek „Revizija madžarske zgodovine“, v šterom so misli, ki so zanimive tüdi za nas, vej smo pa bili pod vogrskov vladov i smo ešče dnes najbližanji sosedje Vogrov.

Gda so Vogri prišli v Europo, so kak pogani posebno častili svoje očake (prednike) i to je ostalo kak jako močen znak vogrskoga národa v tom, da so Vogri jako nagnjeni k pripovestim. Tak so se v vogrskoj zgodovini držale do najnovejšega časa legende (pripovedi) o njihovom prihodi v denešnjo

domovino itd. Na pódlagi takših izmišljenih zgodb so se Vogri dostakrát zazvali na svoje pravice do nadvlade nad različnimi narodi svoje negdašnje države.

Komaj ništerni vogrski vučenjaki so začnoli v zadnjem časi ostro i pravično gledati na vogrsko zgodovino. Ločiti začnejo istino od laži, od izmišljenih pripovedi. Tak je Fr. Eckhart, vseučiliški profesor v Budapešti, pokazao v svojih spisaj, da so Vogri fundamente svojega političnoga i pravnoga življenja prevzeli od svojih sosedov: Čehov, Poljakov i Jugoslovanov, ne so je pa prinesli s sebov iz Azije, kak se je do zdaj trdilo. Kakpa so proti tomi vučenjaki jako „lepo“ nastopili „pravični“ Vogri — politična zasleplenost se pač ne stavi niti pred istinov, štero najde znanost. To je vsikdar najvékša nesreča vsakšoga naroda! V svojoj zgodovini Vogrske Eckharts pripoznáva, da so na ozemli negdašnje Vogrske živeli pred prihodom Vogrov: na severi Slovaki, v dunavskoj Panoniji Slovenci, med Dunavov i Tisov na vzhod tudi Slovani. Zemlja, štero so zaseli Vogri, je tak velka, kak je ostala dnes po Francuskoj mirovnoj pogodbi Vogrom, — piše Eckhart. To pomeni, da so si tiste dele negdašnje vogrske države, štere so v tom miri Vogri zgubili (Slovaške, romunske, austrijske kraje i našo Slovensko krajino), po krivici spravili negda s tem, da so si je podjarmili. —

Ešče dosta drugoga popravlja té vučenjak v dozdašnjem mišljenji Vogrov. Nam naj bo zadosta, da se pri tom stavimo. Vsako mišljenje, ki se tiče države i naroda, mora vsikdar biti osnovano na čistoj istini i pravičnosti. Ka valá, napihavati se i noriti samoga sebe s praznim kričom. Potrebno je: spoznati istino, poznati zgodovino naroda i pripoznati vse svoje slabosti. Edino tak more vsaki narod rasti v svojoj moči, biti vreden človečanske časti!

Vsakomi svoje! Ta miseo naj vodi vse, ki želežo voditi lüdstva. Ravno Vogri kričijo v vseh jezika v svet zadnja leta: „Pravico Vogrskoj!“ Kakšo pravico? Je to pravica, da želežo pod svojo vlado narode, ki so ne vogrskoga roda — ne pripoznajo niti fundamentov svoje zgodovine!

Posvetitev

Našega Doma v Črensovcih Srci Jezušovomi.

Brez vseh posebnih priprav, z samov gorečnostjov srca se je vršila krasna slovesnost v Črensovcih na Petrovo. Pri ranoj sv. meši je načelstvo i nadzorstvo Hranilnice i posojilnice v Črensovcih pa več kotrig od Agrarne zadruge stopilo k skupnomi sv. obhajili. Večernice z najsvetejšim so držali

g. Dr. Kelenc Tomaž, ravniteo Martinišča v Soboti. Po večernici so pa domači farni oskrbnik g. Bakan Štefan blagoslovili lepo podobo Srca Jezušovoga, ki jo na krasno okinčanom troni odnesla moška mladina v Naš Dom. Kre podobe so svetili dečki, pred njov pa trosile cvetje v belo oblečene deklice. Za podobov so šli člani načelstva i nadzorstva z gorečimi svečami. Gospodi Bakani so dvorili pri blagoslovitvi i procesiji sledeči gospodje: Kerec Jožef misijonar, Dr. Kelenc Tomaž, ravniteo Martinišča. Klekl Jožef, vp. plebanoš i Zelko Ivan, bogoslovec. Med procesijov so se popevale litanije Srca Jezušovoga. Same procesije se je vdeležilo do 3000 lüdi. Posvetitev vodstva Hranilnice i posojilnice Srci Je-

zušovomi i celoga Našega Doma se je vršila z največšev pobožnostjov. Vsi hodniki, vse stopnice Našega Doma i okolica toga vse je bilo natlačeno. Vse je goreče prosilo Srce bože, naj kraljuje med nami. To želo je izrazila i pesem naše mladine i deklamacija mladence Horvat Antona. Gda so g. Bakan na visiki tron podignoli podobo Srca Jezušovoga i pred njov vodstvo Hranilnice i posojilnice opravili zahvalno molitev, so se skuze zablížčale v oče, v srci pa skipela vroča žela; žela, nas vseh 1600 družin, štere so kotrige. Hranilnice i posojilnice, naj teh vseh srčca kem prle blaženi den, gda posvetijo svoje družine Srci Jezušovomi. Pesem „Povsod Boga“ je zaključila nepozabno lepo slovesnost.

Domača i svetovna politika.

Jugoslavija.

Poslanec dr. Vojislav Janič je predložo notranjemi ministri v odobritev pravila nove radikalno-socialne stranke. Najvažnejše točke programa te stranke so sledeče:

Radikalno-socialna stranka se bori za istinsko demokracijo. Njeni član more biti vsakši državlan ne glede na vero ali narodnost. Stranka terja ustavno parlamentarno monarhijo, svobodo tiska, zborovanja; demokratski volivni zakon i tajno glasüvanje; stalnost uradnikov i neodvisnost sodnikov, zaštito kmetov, trgovcov i obrtnikov. Pitanje znotrašnje ureditve države se more rešiti v dühi razumne demokracije. Vse vere morajo biti ednakopravne. Zvünešnja politika se more voditi v znamenji mira i gospodarskoga vküpdružanja z slovanskimi narodi

Avstrija.

Dr. Dollfus je povedao, da odloži predsedstvo vlade, če hitlerovci ne henjajo divjati. V tom slučaju postane predsednik zdajšnji notranji minister major dr. Fey, Dollfus pa prevzeme zvünešnje ministerstvo.

Preminoče dni je bila v Beči slovesna zaprisega novih rekrutov. Vsi vojaki kak tudi sam vojni minister so prišli na slavnost v starih uniformaj, kak so je avstrijski vojaki pred prevratom meli. Deželni zbor v Beči je sprijao zakon po šterom so mandati narodnih socialistov razveljavljeni. Njihov vodja je proti tomi protesterao ali nej njemi je pomagalo, mogeo je oditi z parlamenta.

Nemčija.

Nemčija je postanola velka ječa. Što je nej Hitlerov pristaš more iti sedit. Zadnji čas je bilo zapreth do

2500 lüdi; med njimi vnogo voditelov socialnih demokratov, centruma i bavorske lüdske stranke.

Pruski minister za vere je postavio državnoga komisara za vse luteranske veroispovedi. Tak je tudi lüteranska cerkev pod državnov komandov i to proti svojoj voli. Valovi hitlerizma derejo dale i podirajo vse ka njim je napoti. Zdaj je prišeo na red gospodarski minister i voditeo nemški nacionalcov Hugenberg. Te Hugenberg,

Novi državni predsednik Amerike Franklin Roosevelt.

šteroga zovejo krala nemškoga filma i tiska, ar je te skoro ves v njegovi rokaj, je pomagao Hitleri od začetka do vladnoga stolca. Brezi Hugenberg Hitler nigdar ne bi prišeo do oblasti. Zdaj je pa mogeo tudi on oditi z vlade i njegova stranka je razpüščena. Edina politična stranka, ki je šče ostala je centrum. Pa tudi centrum se pripravla, da se raj sam razide, če bo potrebno.

Italija.

Najnovejši Mussolinijev načrt je združitev Avstrije i Vogrske pod vladov Habzburžanov. To je napravo s pomočjo francuskoga poslanika v Rimi de Jouvenela i zvušnji minister Francija Paul Boncour tudi na to dela. Mussolini šče s tov združitev Avstrije i Vogrske, štera bi bila pod njenov komandov preprečiti združitev Avstrije z Nemčijov i se tak rešiti nemške nevarnosti. Na drugoj strani pa šče povekšati svoj vpliv v srednjoj Evropi i oslabiti moč Male zveze, posebno Jugoslavije, štera njoj je trn v peti. Zvušnji ministri Male zveze dobro pazijo na vsa ta pogajanja, ar znajo ka se za njimi skriva. Zato sta prišla naš Jevtič i češki Beneš včasi v Pariz i tam ostro protesterala proti takšim načrtom Jevtič je celo povedao, da so države Male zveze pripravljene z orožjom preprečiti takše načrte Mussolinija. Na drugoj strani so pa kak v odgovor na to približavajo države Male zveze Rusije. Tak se v nevarnosti pomali vse slovanske države znajdejo.

Bolgarija.

Z Bolgarijov smo se zadnji čas znova začnoli približavati i nešterni so mislili, da bo konec tem vnogim svajam med bratskima narodoma i že prorokovali veliko Jugoslavijo.

Tri naša vojaška letala, ki so letela z Mostara v Zemun, so zavolo megle zgubila orijentacijo i so odletela prek granice, gde so mogla dol sesti zavolo vihera.

Anglija.

Konferenca banketov v Londoni, tak se najmre zove, ar gospodje drugo ne delajo nego hodijo z ednoga hotela v drugoga na bankete, nema nikšega sada. Trpi že 3 tjedne pa so šče nikaj ne napravili. Nemrejo se pogljati za stalnost dolara i angleškoga funta. Brezi toga pa nemrejo drugo delati. Z Amerike je prišeo kak Rooseveltov zastopnik prof. Moley, z šterim so se pogodili za začasno stalnost dolara, ali zmerom niže ide.

Rusija.

Rusija je bila duže časa skoro osamljena, pa tudi ona se začne gibati i iskati zavezničke; to pa za volo Hitlera, ki jako rad proti Rusiji gleda. Njena bogata zemlja njemi najmre skomine dela.

Z Malov zvezov je dozda nej mela diplomatskih zvez. Zda se pa dela na to, da države Male zveze pripoznajo Rusijo i napravijo pogodbe od nenapadanja.

Z Anglijov sta se pomirili. Ru-

sija je pomilostila obsojene angleške inžinere, štere je pred meseci obsojila, zavolo stavljanja dela, Anglija pa bo znova kupovala rusko blago i skleneta nove trgovinske pogodbe.

Slovenska Krajina.

Letna duhovniška konferenca se je vršila za lendavski dekanat 3. julija v D. Lendavi. Spravisče je razpravljalo cerkvene zadeve.

Obisk bana. Dr. Marušič ban dravske banovine je obiskao Slov. Krajino. Na Petrovo se je vdeležo 60 letnice lendavskih gasilcov, drugi den je sprejemao deputacije, v soboto se je pa odpelao skoz Martjanec, gde so ga pozdravili, v Soboto. Tü ga je pozdravo narodni poslanec g. Benko i ga proso, naj se sme saditi šmarnica i naj se ne kaštiga narod za saditev i njeni pov. Po pozdravi je sprejemao deputacije.

Stari Beznovci. Razrešen je dužnosti župana Sapač Franc. Na njegovo mesto je imenüvani Sapač Štefan.

Tresti letnico mešništva obhaja zdaj tiho naš rojak mil. g. papov prelat i kanonik Dr. Rogač Franc v Szombathelyi. Želemo njemi najobilnejši blagoslov Srce Jezušovoga na njegovo delovanje.

Iz Francije je več naših dečkov naročilo skupno Novine i letošnji kalendar. Naprej so plačali naročnine. Veseli nas to!

Blüzi Müre železnica jako pomali vozi prek mostičov. Se ne bi dalo to popraviti, da bi se ljudje bole varno čutili?!

Popravljeni špoti naše širitelice. Ščap Ane, naše širitelice hišo v Beltincih so doleteli velki špoti. Nekaki so nekše velke laži povedali na hišo, štera je prišla v sodnijsko preiskavo. Zda je sama oblast stavila celo zadevo, ar se je dognalo po zdravniškom pregledu i sodnijskom vopitanju, da je hiša Ščap Ane popolnoma nedužna. Nas neizmerno veseli, da je naše stare širitelice hiša svojega dobroga imena nej zgubila pred Bogom i poštenimi ljudmi. — Uprava Novin.

Utoplenika so potegnoli z Müre na D. Bistrici. Iskat so ga prišli od Kapele njegovi sorodniki.

Bistrica. Na Ivanje je brodarino pri nas pobiralo samo veleposestvo. —

Vino je bilo z vozom pripelano na to stran Müre. Nešterne je zvrklo. Tovorni auto g. Zemliča z Beltinec je zgoro na naših njivaj.

Posveto je svojo družino Srci Jezušovomi Hanc Števan, tajnik agrarne in gospodarsko podporne zadruge v Črensovcih. Posvetitev so izvršili Klekl Jožef, vp. plebanoš.

Podpora. Za Novine je poslal 2 Din podpore Kočar Franc z Skakov. V tej težkih časaj je to velki dar. Bog plačaj.

Na kitajske misijone so preč. g. Kerec Jožef, misijonir dobili v Črensovcih 2800 Din. Med temi penzi so sledeči dari. Hranilnica i posojilnica v Črensovcih 500 Din. Za vse svoje kotrige, z Beltinec. Vadovič Rudolf, pleb., 50, Klepec Joško 5, Žizek Martin 4, Smej Števan 3, Smej Orša 2, N. 3, Dr. Peklo Tibor 10, Štukovnik Franc, kaplan 10, Šprager Ferdinand, šolski uraviteo, 20, Klepec Vinko, 3, Osterc Peter 20, Šaruga Jožef 6, Postl 6, Fujs Martin 3, Škafar Štefan 2, Balazič Jožef, 2, Rous Janoš 10 Dinarov. — Ostali penz se je nabralo v Črensovcih; vsaki, ka je mogo, je drage vole poklono za širjenje božega kralstva med pogani. — Agrarna in gospodarsko podpora zadruga je poklonila za svoje člane 62 salveta, Hranilnica in pos. v Črensovcih pa poleg penz tudi 10 brisač. Če što šče ešče kaj pokloniti, uaj izroči na vredništvo M. Lista v Črensovcih, ali pa svojim duhovnim pastir.

Premeščen je Čus Jakob upravnik pošte v M. Soboti na lastno prošnjo v Ptuj. Gospodi upravniki, ki se je z celim srcem brigao za pozdigo poštne uprave v Slov. krajini, želemo vse najbouše na novom mestu, v rojstnoj domovini.

Dobrovnik. Naš g. plebanoš, Volper Paveo, so se po srečno prestanoj operaciji povrnoli domo zdravi, čeravno šče slabi. Želemo njim kem hitrejše popolne okrepitve.

SI ŽE PLAČAO „NOVINE“?

Cestni nadzornik — ljutomer — g. radgonskoga sreza g. Horvat Jožef je premeščen v Krško. Horvat je bio v svoji službi pravičen i veren, ka je višja oblast mnogokrat potrdila. Svojo delavnost i vernost odnese tudi na svoje novo službeno mesto.

Glasnik Srca Jezušovoga dobijo širitelje iz sobočkoga sreza, v Soboti v starom Martinišči.

Črensovci. Na Petrovo je pristopilo 127 dece k prvomi sv. prečiščavanji. Deca so dobila zajtrk v Našem Domi. — Te den je nastopo v cerkvi tudi naš mladi vučenec orglarske šole Hanc Jožef z akademsko — dijaškim moškim pesmarskim zborom. Oba sta dobro zvršila svojo nalogo i dala vüpanje na napredek. — Naš gasilski naraščaj je z pesmijov šo v Lendavo i prišo ž nje nazaj. To je prav, če je deca vesela. Ne je pa prav, da se deca v krčmi zbira. Tudi želemo, naj se strogo versko vzgaja ta deca, ka nede ž njih tisti gasilec, šteromi je par let jako rojila v glavi veselica. Naj se nam nezameri te opomin. Za svojo deco se smo ga dobili, iz lübežnosti ga naznanili.

Nova meša g. Törnara Antona, salezijanca, je ob 10 vöri v Črensovcih. Na domi njegovom se zberemo ob frtao na deset; tü se zrendamo v prošeciji i idemo v cerkev. Večernice so ob treh popoldnevi. Gostje, ki so pozvani naj po večernici taki prido v rojstno hižo na obed. Cerkvena oblast

je najmre samo prvi den i to samo do polnoči dovolila goščenje, zato se mora pravočasno začeti obed. Nišče naj se ne da posebi prositi, vsi pozvani po večernici bodite včasi pri Törnarovih. — Reditelstvo.

Primicija v Beltincih. Pri prvoj svetoj meši č. g. Glavač Božidara so vodili pri svetoj meši g. Vadovič Rudolf, domači plebanoš, predgali so pa g. Raduha Jožef, prefekt Marijanišča v Veržeji. Razložili so v lepih rečah, ka je novomešnik dühovnik, ki glasi Jezušove reči, ki Jezuš darüje i ki moli za lüdstvo; ka je novomešnik redovnik i naš rojak. Pesem je bila jako lepa, posebno tista, štero je cela cerkev milo nežno spevala pred prečiščavanjom: Tebe ljubi duša moja. Novomešnik je prečisto svojo mater, oča so že pokojni, toga grob je obiskao v pondelek. Za materjov je prečisto rod i dühovščino, štere se je zbralo z bogoslovci vred 22. Na goščenje se je zbralo v krasno opletenoj hüti 250 lüdi. Hvalevredno je, da se je držao cerkveni predpis i godbe ne bilo na primiciji.

V. Polana. Naš pismonoša i širiteo Novin je imenüvani za župana.

Shod J. R. K. D. v Črensovcih. Organizacija je napovedala spravišče v Črensovcih za 2. julij. Zbralo se je okoli 300 lüdi iz večih far. Govorila sta g. poslanca Dr. Rapé i Hajdinjak. Senatora g. Ploja ne bilo na shod. Sv. mešo je služo pred shodom za

gospode g. Verbanjšek Janoš katehet z D. Lendave. Na shodi se je razlagalo, ka je cena agrarne zemle znižana, kak so Novine že pred tem popisale i ka se zna 20% duga šenkati dužnikom. Za dva meseca de prej že vse v red spravleno. Med drüгим se je tudi trdilo, da je zdajšnja vlada v dvema letoma več dobrot skazala lüdem, kak ove v desetih letaj. Poslušalci, ki so bili iz organizacije pa ne iz nje, pomešano, so mirno i dostojno vse poslušali, dali do osem živio krikov i si pogučavali, kak do — plačüvali ešče to malo ceno za agrarno zemlo, ar penez nega i kmečki pridelki cene nemajo. Od dobrot, ki jih je narod v tema dvema letoma sprejeo, pa si te rad premišlavle i je zgrüntavle.

Euharistični kongres v Turnišči. Dekanijsko spravišče je 3. julija sklenilo v D. Lendavi, da se vrši letos na Velko mešo v Turnišči euharistični kongres. To velko zadevo, da se izpela düšam na zveličanje, zročimo v goreče molitve vsem vernikom.

Na znanje kotrigam agrarne in gospodarsko podporne zadruge. Vse tiste kotrige, štere majo dobiti z zadruge delež ali zadružno samopomoč, se oprosijo, da naj tečas ne hodijo po peneze, dokeč se njim to v Novinaj ne objavi. Po zakoni je odloženo plačüvanje kmečkih dugov, zato penez ne prihaja v niedno posojilnico kak prle. Počakati moramo, dokeč se to pitanje v red ne spravi. Kak se pa kakša šuma nabere, se naznaní v Novinaj. Mejte potrplenje, zakon veže vse posojilnice.

Joško Maučec:

Zgodovina Slovenske krajine.

Prvi začetki utrditve katoličanske vere i nazadovanje lüteranstva.

Lüteranska vera, ki se je s takšov naglicov širila med našim slovenskim lüdstvom po prizadevanji plemenitašov, šterih je bilo dosta po našoj krajini, je zgübila glavno oporo, gda se je plemstvo začnol palig vračati nazaj pod okrilje katoličanske cerkve. Ta prevrat se je izvršo deloma že v drügi polovici 17. stol. Plemenitašje Batthyani Adam, Nadasdy Franc i Sechy Peter, trije največši i najmočnejši plemenitašje v našoj krajini, so se takrat povrnili nazaj v naročje katoličanske cerkve. Batthyani je v 15 dnevaj s svojih posestev okoli Novoga grada (Güssing) izgnao vse kalvinske predgare. Tudi Sechy i Nadasdy sta se dosta trüdila, da izpreobrneta podložne kmete. Župne cerkve na Tišini,

pri sv. Juriji, Soboti, Martjancaj, Čöpincaj i na Seli, so po osemdesetih letaj palig dobile katoličanske dühovnike; z gornjelendavskoga i sobočkoga grada so bili lüteranski predgarje pregnani. Plemenitaš Sechy Peter, ki je bio po svojem spreobrnjenji jako vmet katoličan, bi bio gotovo tudi drüge cerkve lüteranom vzeo, štere so imeli ešče v svoji oblasti, če bi bilo zadosta slovenskih katoličanskih dühovnikov. Vmro je brezi potomcov kak zadnji svojega roda leta 1684.

Novi mejnik v zgodovini vogrskih verskih zmed je postavio državni zbor v Ödenburgi l. 1681. Na podlagi njegovih razprav je casar Leopold I. izdao odlok, ki je priznavao slobodo veroizpovedi, samo da je dovolüvao lüteranske i kalvinske cerkve le na določenih krajaj. V Železnoj županiji sta bili za lüterane takši „artikularni mesti“ Csoba blizi Kiseka i Dömölk pri malom Celji, za kalvince pa Ör. Po drügi krajaj bi bili morali predikantje cerkve, ki so jih bili papincom

vzeli, zapüstiti. Vendar je ešče preteklo pou stoletja, prle kak je prišlo do popune izvršitve toga sklepa, čeravno so jo že imenovani plemenitašje med Slovenci pripravljali. Gornji Sinik je Batthyanova rodbina vzela lüteranom leta 1717. Casar Karol VI. je slednjič na prošnjo gjurskoga püšpeka i kardinala Zindendorfa odločo, da se morajo v Železnoj županiji katoličanom vrniti vse cerkve, ki so bile nekda v njihovej oblasti. Zdaj je bila predikantom zadnja vera (1732). Dva so celo morali pandurje pri sv. Bedeniki i v Gornjih Petrovcaj izgnati, ar sta ne štela zapüstiti svojega mesta. Selski predikanti ješo v Csobo za slovenskoga predgara, križevski farar pa se je pokatoličano i dobo na Štajerskom v nekšem gradi službo. Lüteranski kantorje i vüčitelje so ob prihodi katoličanskih župnikov prisegnoli na katoličansko veroizpoved i večinoma ostali na svojih mestaj.

Cerkve so bile zdaj v rokaj katoličanov, liki lüdstvo se je vendar ne

Kak se glasi predpis cerkvene oblasti na nove meše gledoč?

Naša cerkvena oblast je izdala 26. maja t. l. v 5. „Oglasniki Lavantinske Škofije“ sledečo jako-jako pametno ino prepotrebno odredbo:

„Naj se nova sv. meša z vsov liturgičnovlepotov i slovesnostjov obhaja v cerkvi. Zvün cerkvena slovesnost pa se mora brez izjeme vršiti brez godbe i omejiti samo na den prve sv. meše pa do večera zaključiti. Düşni pastirje bodejo z vsov resnostjov karali svoje farnike i novomešnike sorodnike, naj se vsi postavljajo proti naredbam škofijstva i naj v toj gospodarskoj nevoli ne silijo novomešnikov z dugotrpečimi zvün cerkvenimi primicijskimi prireditvami, ki prepogostokrat nikak ne služijo k božoj časti.“ „Ne je najmre bože kralstvo jestvina i pitvina, nego pravica i mir i veselje v Svetom Dühi.“ (Rim. 14—17.)

K tem lepim rečam cerkvene odredbe pripomnimo samo teliko, da se z Kristušovim dühom napunjena düša v popolnosti bode držala.

Misijonski svetek v Črensovcih.

Naš kitajski misijonar g. Kerec Jožef so pozvani nazaj na Kitajsko. Prle kak bi se povrnoli na svoje misijonsko delo, so zadnji obisk v Slov. Krajini napravili v Črensovcih, v največšoj cerkvi našega rojstnoga kraja. Držali so tri goreče predge na Petrovo, štere so jezeri poslušali z genjenim srcom. Pri drugoj sv. meši so

prečiščavali dečico, ki je prvokrat sprejela Jezusa v svoje srce, den prle pa so navuk držali toj deci i jo pomagali spovedavati. V sivoj starosti ne pozabi ta deca toga lepoga spomina, ka se je smela oklenoti moža, ki je pretrpo teliko nevarnosti pri širjenji Kristušove svete vere. Dosta lüdi, posebno iz moškoga spola, je opravilo pri g. misijonari svojo spoved v teh dnevaj, ka so se med nami müdili. Po večernici na Petrovo so g. misijonar držali v Našem Domi misijonsko predavanje s skioptičnimi slikami. Se zna, da vsi neso mogli v dvorano, ki so pa prišli v njo, so trpeli purgatorijumski ogenj. Preveč velka vročina je bila zavolo vnožine naroda. A krasno predavanje si je zaslužilo, da kaj trpimo za nje. Po predavanji so se odprla smilena srca i darüvala za kitajske misijone. Do skuz genlivo je bilo viditi, kak je sirota poklonila zadnji dinarček, naj ma samo tao v širjenji Kristušove vere med pogani. Nepozabni nam ostane te misijonski den.

Občni zbor agrarne in gospodarsko-podporne zadruga v Črensovcih.

Junija 30. se je vršo letni občni zbor te največše naše zadruga. Iz poročila predsednikovoga objavimo sledeče.

Leta 1932. je pristopilo 15 novih kotrig. Teh je zdaj 4235. Zadruga samo pomoči glavica znaša 146.682 Din. 59 p. Obresti od te svote se bodo letos delile za lani i prle ponesrečene. Ponesrečenih je bilo lani 76. Te obresti znesejo 7500 Din. Ar

so te obresti male, da je glavica mala, vsaki spozna, da se ne more dati velika podpora. Vekša podpora se samo te lejko da, če vse kotrige spunijo svojo dužnost i vplačajo 200 Din. zadruga samo pomoči. Če bi vse plačale, bi letos lejko delili 40000 Din. podpore. Ki ma lübezen do bližnjega, to sprevidi i dragevole darüje letnih 10 Din. obresti svojemi trpečemi brati na pomoč, ki pa nema lübezni do bližnjega, tisti komaj čaka, da dobi kem vekšo podporo i da zdigne z zadruga svojo zadruga samopomoč. Ar je teliko nesreč bilo, se je zadruga obrnola na oba srezkiva kmetijskiva odbora i prosila od njiva podporo za te ponesrečene posestnike. Podpore ne je dobila. Na pitanje, ka zakaj? — se je od edne strani odgovorilo, ka prej toga nega v pravilniki. Mi pa mislimo, ka tisti pravilnik, šteri dovoli podpirati nabavo sena — v lendavskom srezu je vnogo slaboga, ne zdravoga prišlo za isto ceno, kak dobroga — isti pravilnik ne more biti proti podpori, kajti ta podpora bi služila samo za živino, kak je služila, ali bi mogla služiti podpora dana pri nabavi krme tüdi za živino. Z podporov bi si ponesrečenec küpo živinče i küpo za nje krmo.

V penezaj je dala zadruga podpore 1890.25 Din. V blagi pa 56.900 Din. Z odavanjom mesa, zelja, slatine, otrobov, kukorice, vapna, cementa, premoga i žajfe je kotrigam 56900 D. prišparala. Teliko menje so vödali. To je največša podpora zadruga na ednoj strani. Na drugoj strani pa je zadruga neštete stojezere prišparala s tem, k s svojimi niskimi cenami ne püstila podražiti raznoga blago. Samo pri mesi v Soboti je zadruga s svo-

včasi spreobrnilo. Preveč dugo je gospodovala lüteranska vera. Skoro pou-drügo stoletje so lüteranje i kalvinci delali proti katoličanskoj veri i več rodov je bilo zaporedoma vzgojenih v novi veri. Lüteranstvo je prišlo lüdstvi že v meso i krv. Iz zapisnika prve katoličanske vizitacije l. 1678. spoznamo, da so se med Slovenci Železne županije očuvali komaj ostanki katoličanstva. Na Tišini je bilo n. pr. od 1492 lüdi samo 255 katoličanskih; župniji sv. Bedenika, ki je imela ešče predikanta Blaža Keresturija, po rodi Hrvata, so navedeni samo 4 katoličanje, v Seli so bili sami lüteranje razen par dece, ki so je najhitrej dali katoličanskoni dühovniki krstiti; pri Sv. Sebeščani je bilo 5 katoličanov, pri Gradi, gde je bio katoličanski dühovnik Jurij Szikili, po rodi Madžar, je med 982 lüdi 79 priznavalo katoličansko vero. Iz toga je razvidno, da se je pri takših razmeraj katoličanstvo v našoj krajini le počasi moglo razširjavati i je bilo potrebno stoletnoga

dela, prle kak je bila večina prebivalstva palig katoličanska.

Po odloki casara Karola so bili lüteranje v takšem položaji, kak so bili sto let prle katoličanje. Imeli so ne cerkvij, niti ne dühovnikov. Okoli Vüzma so imeli navado potovati v Csobo na spoved i „božo večerjo“ (obhajilo). Dosta se jih je izselilo v šomodsko županijo, gda se je Šurd prišteo med „artikularna mesta“ i se je tam smela postaviti lüteranska cerkev. L. 1718. je Marija Magdalena Nadasdy, dovica grofa Draškoviča, na prošnjo štirih mož (Mihael Bogнар, Blaž Rapoša, Ivan Rapoša i Martin Drole) podarila izseljencom pusto Liso. Ešče isto leto je odpotovalo 14 slovenskih rodbin iz Železne županije i se tü naselilo. Nato so sledili ešče drugi, ar so grofje Festetics v Csurgi radi prepüstili svoja prazna, neobdelana zemlišča novim lüdem. Tak so nastanole v šomodskoj županiji (Somogy) slovenske vesnice: Mihaly, Sand, Liszó, Sz. Peter, Bükkösd, Sz. Pal,

Porrog, Pat, Szent Király, Vese, Bereny, ki so pripadale lüteranski občini Šurd. Za farare so imeli zaprva madžarske kalvince. Prvi slovenski župnik je bio Adam Berke. Prava düša te slovenske naselbine pa je bio glasoviti Števan Küzmič, ki jim je župnikovao od l. 1755. do 1779. i spisao več nabožnih knjig. Ešče bole kak v Csobo, so zdaj potovali slovenski lüteranje Železne županije k Vüzmi v Šurd, da čüjejo slovensko predgo, prejmejo vesolno odvezo i obhajilo. Za Küzmičom je več ne bilo slovenskih župnikov. Madžarski predgarje so na zahtevo lüdem ešče včasih čteli ništerne slovenske molitve, liki tüdi to se je opüstilo. Madžarske šole so 19. stoletji vničile najvzhodnejši slovenski jezikovni otok. Dnes so ešče slovenska imena (kak: Smodič, Berke, Kramar, Lipič, Novak, Flisar, Kühar, Lončar itd.) i ništerni lüdski običaji spominjajo na prvotno slovensko pokolenje prebivalstva.

(Dale)

jimi znižanimi cenami prehranila So-bočancom 70.000 Din.

Prometa je mela zadruga okroglo poldrugi milijon Din.

V denešnji stiski je jedina pomoč zadruga, samo zarazmeti bi trbelo to. Na konci obcnoga zbora je bio soglasno sprejet predlog, ka zadruga v vsakoj vesi naroči kotrigam razno blago, ki si nato med sebov razdelijo. To je po obstoječem zakoni dovoljeno i ne trebe zato nikšega trgovca, kajti pri trgovca ali fabrikaj se küpi blago i naročnikom razdeli. Od toga pa bo te govor, gda se pogovori dokončajo z centralov.

Naši delavci.

Francija.

Tüdi živinoreja je jako razvita posebno ovce i govedo, ali to ne zadostuje, i morejo meso šče z drugih držav voziti. Z mleka delajo vno go sira, ki je za švicarskim najbolši.

Tüdi rüdarstvo je dobro razvito. Premoga nega zadosta, zato pa majo železa več kak štera koli druga država. Samo ka so največji rüdniki ravno na nemškoj meji i za njih volo sta se Francuz i Nemec zmerom grdo gledala i se bila za nje. Tüdi v svetovnoj bojni njim je nejšlo za drugo kak za te rudnike v takzvanom Posaarji na levom bregi Rena.

Ravno za volo velikih rüdnikov, je Francija edna največjih industrijskih držav, edino Anglija i Nemška mata takšo industrijo. Središče industrije je Pariz i njegova predmestja, gde se dela največ galanterijskoga blaga. Poleg toga je na severoishodi najbole razvita tkalska industrija najbole v varaši Lille. V tom je Francija prva v Evropi. V srednjo Franciji je razvita kovinska industrija. Posebno v varaši San Etjen i Krezo gde so največše fabrike orožja i mostov. Tudi železniške i automobilske fabrike so na dobrom glasi.

Prebivalstvo Francije je roman-skoga plemena kak tüdi Taljanje, Španci i Romuni. Vere so katoličanske. Po narodnosti i po veri je Francija tak vednaka kak maloštera država Ravno zato ka so vsi eden narod so tak močni i bogati.

Francuska je že duga leta lüdo vlada. Predsednika voli parlament i senat na 4 leta. Politično je razdeljena na departemente, to je približno tak kak prinas bivše oblasti. Teh departementov je 90.

Glavni i največši varaš Paris ma 4 miljone lüdi i tak po številu prebivalcov tretji na sveti za Londonom i New Jorkom. Paris je duhovno, politično, industrijsko i trgovsko središče Francije. Tü je tüdi križišče vsej velikih železnic, štere idejo od tü na

sosidne kraje. Nedaleč od njega je Versailles negdašnja prestolica francuski kralov. Rems severovzhodno od Pariza je središče vunene industrije i vinske trgovine. Kre nemške meje so Štrazburg velka trdnjava i Nansi fabrički varaš. Na vodi Mez je Verdüm največša trdnjava, okoli štere so divjali najhujši boji med svetovnov bojnov. Proti jugi so varaši Vieni, poznano zavolo porcelanske industrije, fabrički varaš Orlean i Tur nasredi najbogatejših delov Francije. Konjak se dela v varaši z ravnokšim imenom na jugozapadi. Važno železniško križišče je Tulus. Lion ob vodi Ron je največši industrijski varaš i tretji največši po številu prebivalcov. Južno od toga je že poznani San Etjen. Pristanišča so na sredozemnoj obali Marseille, največše trgovsko pristanišče i drugo mesto Francije i nedaleč Tulon največše vojno pristanišče. Na Atlantskom oceani je največše pristanišče Bordo na jugi pri izlivi Garone. Nant pri izlivi Loire i poleg njega San Nazer. Na izlivi Seine je Le Havre i dale notri na Seini Rouen, ki je z ednim pristanišče Pariza, do šteroga se pride z menšimi ladjami po Seini. Na bretonskom polotoki je vojno pristanišče Brest i više gori največše vojno pristanišče na oceani Šerburg. Na severnom konci pri prelivu La Manš je Calé za promet z Anglijov.

Na otoki Korzika, ki ma 8.700 km² i 300.000 lüdi šteri so zvekšega Taljani, so pristanišča Bastija i Korzika, gde je bio doma velki Napoleon.

Od dneva do dneva.

Nekaj o knjigaj. Vsakši bar nikelko šolan človek — tüdi kmet i delavec — rad segne po knjigi ali bar po novinaj, da zvedi, ka se godi po širnom sveti. Pri tej priliki si oglejmo nekaj najznamenitejših i najdragocenejših knjig na sveti. Najbole razširjena knjiga na sveti je Sv. pismo. Sküпно število tej knjig znaša okoli 500 milijonov izvodov. Sv. pismo je predstavljeno na 630 jezikov. Najvekša knjiga pa je očuvana v bečkoj obrtnoj šoli. Platnice te knjige so duge 1 m 90 cm, široke pa 90 cm. Ta knjiga je bila tiskana pred dobrimi 100 leti. Tüdi najstarejšo knjigo so že določili i se zove „Prisse Papyrus“. Dobili so jo v nekšem grčkom grobišči v mesti Tebah i vučenjacje pravijo, da je iz leta 3350. pred Kristušovim rojstvom. Tak je zdaj že stara nad 5000 let. Častitliva starost knjige!

Strašen viher na Vogrskom.

Viher je okoli Peči vničo 15.000 ha žetve. Dve osebi sta bili bujti. Ništerna zrna toče so vagala 560 g.

Iz Vogrskoga poročajo, da so v Tapolci blizi Balatonskoga jezera zboleli vsi člani dvej družin (16 oseb), ar so jeli čemerne gobe. Dzdaj je v bolnišnici vmrlo že 6 oseb, stanje ostalih pa je jako nevarno.

Po domovini.

Krlevska družina v Sloveniji.

Pred par dnevi se je pripelala na Bled kralica Marija s kraljeviči, prestolonaslednikom Petrom i princoma Tomislavom i Andrejom.

Ljubljanski püšpek med Gorenjci, Pretekli teden je delio ljubljanski püšpek dr. Rožman na Gorenskom sveto birmo.

Tüdi ženske kažejo svojo moč. V pondelek dneva 3. t. m. so priredile ljubljanske gospodinje zborovanje proti dragoči. Posebno so protestirale proti dragoči cukra.

Grozna smrt v ognji. Na Petrovo je nastao velki ogenj v Zg. Boči pri Polčanaj. Zgorelo je par konjov, pet volov, 2 teleti, 6 svinj, zraven pa vse žito, seno i orodje i vsa hižna oprema. Gašenje je zahtevalo tüdi dvoje človeških živlenj. 40 letni hižni hlapec i 5 letni dečko sta dobila pri reševanju živine iz goreče štale opekline po celom teli. Malomi dečkeci se je vužgala obleka, štero so morali strgati v gorečih delcaj z tela, ravno tak tüdi hlapci. Oba siromaka so nato pripelali v Maribor v bolnico, gde so njima pa več ne mogli pomagati. Oba siromaka je smrt rešila strašne bolečine i trpljenja.

Urednik „Slovenca“ petdesetletnik. Znani i zaslužni urednik „Slovenca“ Viktor Cenčič je obslužavao te dni svojo petdesetletnico. V novinarsko službo je stopo leta 1909. Prilüblenomi gospodi tüdi mi želemo ešče dosta let, da bo delao na hasek slovenskomi narodi!

1200 dečkov na marijanskem tabori v Ljutomeri. 2. julija je bio velki marijanski svetek v Ljutomeri. Na te svetek je prišlo dosta mož i dečkov, tüdi iz naše krajine.

Euharistični kongres v Domžalaj. 2. julija je bio velki evharistični kongres v Domžalaj blizi Ljubljane. Na jezero lüdi je prišlo vküper, da počasti sv. Evharistijo.

Slovenski profesori v našoj krajini.

Dosta se je že po časopisaj pisalo od naše krajine, dobroga pa slaboga, a malo se je napisalo istinskoga. Pisali so najprej od nas povečini ljudje, šteri so prišli k nam po sili, ar so nej mogli indri službe dobiti. Tej so pač vnesli od nas, ka se je dalo. Či se njim je pa njuvo nakanenje nej posrečilo, so kričali po sveti okoli: Takši so! Čemerilo je, ka smo se njim nej vidli zadosta tupa, ka bi lejko delalo z nami, ka bi šteli. So pa bili i ešče so tudi ináčiši ljudje pri nas. To so tisti, šteri so prišli k nam z dobrim nakanenjom. To so naši pravi prijatelji. Prišli so k nam, zarazmili naše nevole i nam radi pomagali ž nji. Nej so vidili samo naše slabosti, nego tudi naše jakosti. Tak so se vživel v naše prilike, ka se njim tak vidi, kak da bi pri nas doma bili. Niti v kraj se ne dajo od nas. Radi nas majo i mi je spoštujemo.

S takšim dobrom nakanenjem i dobrov volov, da bi nas spoznali takše, kakši smo, so prišli v soboto, 1. jul., k nam tudi gg. profesorje iz Ljubljane i ostali pri nas ešče v nedelo. S Čakovca so se pripelali z motorom v Lendavo. Jako se njim je dopalo posebno v naši lepi lendavskih gorica i pri sv. Trojici. Čudivali so se našemi Hadiki. Se razmi, ka smo njim dali tudi koštati naše dobro lendavsko vino. Z Lendave so se odpelali v Soboto. Odtéc so si poglednoli lepo bogojansko cerkev. Bili so tudi pri Gradi i na tromejniki (to je tam, gde pridejo jugoslovanska, vogrška i avstrijska meja vküper). V Soboti so bili dobro sprejeti v Martinišči.

Želemo, ka bi gg. obdržali v spomini, ka so pri nas lepoga vidli i doživeli. Obžalujemo pa, ka so nej gg. prišli več v stik z našimi domačimi ljudmi, kak šolanimi tak prostimi, ar samo tak bi meli priliko spoznati naš pravi duhovni obraz!

Bogojanska župnija.

Kelko nam je dozda znano zgodovine, se bogojanska župnija omenja v letaj 1334, 1386 i 1501. Kak velki deo cerkvij v našoj krajini je došta trpeo za verskih bojov, to je za časa razširjavanja lüteranske vere po Slovenskoj krajini, je tudi bogojanska cerkev prišla iz lüteranskih rok v katoličanske, liki cerkev so včasi nato požgali. Zapisnik o vizitaciji 11. maja 1688 poroča, da je patron cerkve

herceg Pavel Eszterházy, šteroga nasledniki so ešče dnes patroni. Nadale se poroča, da je bila cerkev opustošena, župnišče leseno, nasebina se zove trg (oppidum) i prebivalci so bili ešče većinoma krivoverci. L. 1690. je bilo le nekaj nad 100 katoličanov. L. 1692. je bila cerkev blizi razpada, v tom leti je bilo krivovercov samo 30. Cerkev je bila posvečena sv. Trojici, dnes pa Vnebohodi Gospodovomi.

Ar je spadala Bogojina do ustanovitve sombatelske pušpekije l. 1777. to je do dobe, gda je vladala v staroj austro-vogrskoj državi casarica Marija Terezija, pod zagrebečko pušpekijo, arhidiakoniat Bexin, so bili duhovniki Hrvatje (n. pr. Tušilovič, Slavič.) V dobi, ki je najbole žalostna za zgodovino slovenskoga naroda to, je za törškoga ropanja i morenja, se omenja, da so morali prebivalci večkrat zapustiti nasebino i si izkati pribežališče v bližnjih goščaj. Bližnja nasebina Obrancavci pa je bila od Törkov popunoma požgana i stari ljudje pomorjeni, mlajše ženske, stare od 14 do 24 i dečke pa so vlekli v svoje tabore. Tak nam poročajo zapiski iz tej časov.

Denešnja cerkev je duga 33 m, širina je 17 i višina pa 10 m. Zidala se je od leta 1925—27. Bogojanski župniji pripada 5 vesnic: Bogojina, Bükovnica, Filovci Ivanci i Strehovci. Bükovnica leži dobre pou vöre od Bogojine, sredi gošče. Zadnje čase je postala Bükovnica znana po svojih „bükovniških šumaj“, štere je gospoda iz Zagreba neusmiljeno pokončavala. Ima tudi kapelico, posvečeno Mariji sedem žalosti. Druga ves so Ivanci, gde je tudi kapelica, posvečena sv. Ivani i dvorazredna šola. Znameniti so tudi Strehovci po svojoj staroj kapelici. Kapelica se nahaja v gošči i je posvečena sv. Vidi. Stari pisatelje nam pišejo, da je bio sv. Vid prle znamenita romarska pot. Tü je najprej stüdenec, šteroga voda je ozdravila dostim ljudem njihove betežne oči, če so si je z vodov namočili. Vsa okolica i tudi prostor okoli sv. Vida kaže, da je bio tü samostan. Škoda da nam je o njem nikaj ne očuvanoga. Pravijo, do je bio porušen za časa törškoga ropanja. Ne smemo pozabiti pri Bogojini, da ima šestrazredno šolo i pošto. Skozi Bogojino pela tudi poštni auto, iz Rogoševca v Soboto, Bogojino i Lendavo.

Okoli cerkve je bio prle cintor (pokopališče), zdaj pa leži nikelko stran od cerkve na levo; leži na lepom prostori. Oh, kak bi se dao olepšati, pa pustimo cintor, da se ne bodo palik razburjali „patres conscripti“. Düš je v župniji okoli 2800. Vere so vsi rim. katoličanske, le par je lüteranov; narodnosti pa so vsi slovenske. Ne sme-

mo pri statistiki pozabiti, da je v župniji več žensk kak moških! Lüdje so polodelavci i se bavijo tudi ešče z lončarstvom, nikelko ešče s tkalstvom. Negda je tudi v toj župniji živo obrtniški ceh, ki je združavao lončare, tkalce i sodare — liki očuvala so se samo pravila ceha, potrjena od casarice Marije Terezije. Do zadnjega časa je v župniji med lüdstvom vladala velka i lepa složnost i zavüpanje. Zadnje čase pa to zginja i mesto tej dvej nastopa: *nevoščenost, sovraštvo, nezavüpanje i ovaduštvo* i to netijo med farniki lüdje, šterim po domače pravimo „modrijaše“, pa ne mislite, da bi imeli visike šole. Velka većina lüdstva pa je dobra. Lüdje odstranite iz svoje sredine te modrijaše i bo v župniji palik vladala lübezen, sloga i mir!

Bogojanska župnija je bila že od negda edna od najbole čistih narodnih župnij v Slovenskoj krajini. Tüjinci so se tü ne mogli vdomaćiti — slovenska pesem i slovenski tisk sta bila tü doma. To pa je bio blagopokojni bogojanski župnik i dekan Ivan Baša, ki je 23 let vzgajao i čuvao župnijo. Zbirao je dečke i včio slovenskih pesmi. Župnik Baša je bio mož, ki je razneseo glas svoje župnije daleč po lepoj Sloveniji.

Plačajte „Novine“!

Po katoličanskem sveti

Na Hrvatskom velika agitacija za krščanski tisk. Ta agitacija se je vršila po vsoj državi, gde prebivajo katoličanski Hrvatje. V cerkvi so bile predge od dobroga štampa, vršile so se razne slovesnosti i pobirali so se dari za gordržanje dobroga tiska. V tom se čte sledeče: „*Dužnost vsakoga katoličanca je, da podpira dober tisk, posebno je pa to dužnost duhovnika. Zato ponovno odredimo tisto, ka je že prle bilo odrejeno po pušpekijaj. Na god sv. Petra naj se predga v vsakoj cerkvi od dobroga tiska i nabirajo dari za njega. Zvün toga naj se drži pred tem dnevom, ali na te*

den ali pa kesnej slovesnost i gde je mogoče tudi predavanje i zabavanje na hasek dobrega tiska i zvün toga na vsakom mesti naj posebni odbori od hiše do hiše nabirajo mladare za dober tisk.“ Vsaki naj spozna z te agitacije katoličanskih hrvatskih bratov, ka je dužen včiniti v Slov. Krajini z Novinami, M. Listom i M. Ogračekom? Je podpiraš? Ali mogoče niti naročnine nesi ešče plačao?

Ogledalo časa.

Ka pravi francuski modrijan i državnik Montesquieu? Montesquieu je bio rojen l. 1689 nedaleč od mesta Bordeaux na Francuskom. On je napisao dosta vučenih knjig posebno knjig, ki so opisovale državno življenje tedajšnjega časa. Največjo slavo pa si je pridobil s svojimi knjigov „o pomeni ali duhi postav“, v število mirno i jasno razlaga, ka je prava sloboda. V njej tudi popisuje različne državne oblike i pravi, da je ludovlada pač najlepši vzor, ki si ga človek more želei, ali za takšo obliko so potrebni jako omikani (kulturni), razumni i krepotni državljani. Na drugo mesto postavlja ustavno monarhijo, kakšo imajo Angleži i priporoča jo tudi za Francuze. V njej ima narod zadosta postavne slobode, da se po svojih zastopnikih ali poslancaj vdeležuje državnih posvetovanj i zakonodajstva. A najslabše pravi, da je samovoljno ali nasilno (diktatorsko) vladanje vzrok vsem krivicam i nadlogam, ki je narod mora trpeti. Ne je bilo v osemnajstem stoletju politične knjige, ki bi bila več koristila nega knjiga „o duhi postav“, štero je Montesquieu celih dvajset (1728—1748) pisao.

Nedela po Risalaj péta.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezuš, po svojih svetih ranaj reši grešni svet!

Ev. sv. Máteja V.

V onom vremeni, pravo je Jezuš vučenikom svojim: „Če ne bode obilnejša pravica vaša liki pisačov i farizenšov, ne pridete v kraljestvo nebesko. Čuli ste, da je povedao tem starim: ne móri; ki pa mori, vreden bode sodbe. Jaz pa velim vam: da vsaki, ki se srdi na brata svojega, vreden bode sodbe. Ki pa pove brati svojemu: „zaka“, vreden bode spravišča. Šteri pa pove: „norc“, vreden bode peklenskoga ognja. Če záto prinesés dar svoj na oltar i tam se spomenés, da brat tvoj má kaj proti tebi: ostani tam svoj dar pred oltarom ino se idi prle mirit z bratom svojim i teda pridóči aldúj svoj dar“.

Gospodarstvo.

Tečaj za zeleno preceplanje šmarnice.

Po nalogu banske uprave bo kmetijski referent priredil v pondeljek dne 10. t. m. ob 9. ur dop. v osnovni šoli Čentiba tečaj za cepljenje šmarnice.

Na tečaju bo med revnejše vinogradnike razdeljeno brezplačno primerna množina cepljenih tvakor. Sličen tečaj se je vršil v soboto 8. tm. v Strahovcih.

Dijaško polje.

V soboto, dne 8. julija ne bo sestanka Kat. akad. društvo „Zavednosti“, zaradi nepričakovanih ovir.

Predsednik.

IZJAVA.

Podpisan Kolarič Ivan, Lutverci hš. 18. izjavlam, da nesam plačnik za nikše duge, štere bi napravo letos ali poznej kdakoli moj sin Kolarič Ivan. Z tem tudi vse opominam, naj ga ničče pod streho ne sprejme, ovak de noso odgovornost za njegova dela.

Lutverci, junija 30. leta 1933.

KOLARIČ IVAN.

Podalšaj si življenje!

Življenje moremo podalšati, betege preprečiti, betežne ozdraviti, slabi okrepčati, nestalne očvrstiti i nesrečne osrečiti!

KA JE ZROK VSAKŠE BOLEZNI?

Oslablenje živcev, potrtost, izguba dobrih prijatelov ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijov, slab način življenja i dosta drugih vzrokov.

ZADOVOLSTVO

je najboljši vračiteo! So poti, ki te morejo pripelati do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napuniti te z novim vüpanjom; ta pot je pa opisana v razprvi, ki jo more vsaki, ki jo žele, dobiti taki i

ČISTO BREZPLAČNO!

V toj malo priročnoj knjigici je raztolmačeno, kak more v kratkom časi i brez ovire med delom ojačiti živce i mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trüdnost, razmišlenost, oslablenje spomina, nerazpoloženje za delo i nešteto drugih betežastih pojavov, zahtevajte to razpravo, ki vam bo nudila dosta veselih vör. — Poštno zbirališče:

ERNEST PASTERNAK, BERLIN SO.

Michaelkirchplatz 13. Abt. 890.

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette
PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vršivsebančneposlove najkulantneje
Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. (15)

Za odati imam

rdeče
detelčno
semen

kg. po 10.- Din.

Brünec Ferdinand, Veržej

Na Petrovo se je izgubilo
**moško dirkalno rdeče
emajlirano kolo št. 562.**

Kdor je kolo najšeo naj je preda na na upr. „NOVIN“ proti dobri nagradi
Murska Sobota, Križova 4.

Glasujte v Novinaj!